

ACC. N:R M. 16640: 1-4.

Landskap: Skåne *Upptecknare:* Christina Armtoft
Härad: *Berättare:* Ester Dahlbom
Socken: Malmö stad *Berättarens yrke:* f.d. kontorsanställd
Uppteckningsår: 1962 *Född år* 1889 i Malmö

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

*Tiandelen av årshögstiden s. 1-4.
m.m.*

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16640: /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jul Det fanns ingen julmarknad. Det var inte alls som nu, inga ljus på gatorna endast lite julskyltning. Julmaten fick vi från landet. Korv gjorde vi. I en gata inte långt ifrån där vi bodde fanns ett hemrökeri. Gås saltade vi ner i drittlar. Granen köptes på torget och kläddes med sockerkringlor, äpplen, stearinljus och hemgjorda smällkarameller. Redan som liten minns jag att vi hade gran. Någon gran på torget fanns ännu inte, då jag var en 15 år. Vi hade pappersgirlander men inga halmsaker inomhus. Vi hade inte någon fågelkärve. Fattiga och tiggare fick alltid mat av mormor. Vi åt sylta, korv, lutfisk, gröt och stek och sedan gotter och julglögg på julafton. I julklapp fick vi bara nyttiga saker. Man kunde få ett dockehuvud, som mor sen sydde kläder till och kanske en sagobok också. Först då jag var en 14- 15 år började vi ha tomte. Vi barn dansade runt granen på kvällen. På juldagen gick vi i otta. Då hade vi ljus i alla fönstren. Efteråt åt vi frukost: stek och änglamat. På eftermiddagen kom släkten. Till lunch hade vi stuvad lutfisk, revbensspjäll, sylta, pastej och leverkorv. Vi drack julöl (dricka och porter) till. Julglögg drack vi till gotterna. Vi var aldrig utklädda. Vi hade bästa kläderna på oss, och så doppade mor håret på oss i dricka så att det skulle stå ut runt huvudet. Staffanssjungning förekom ej. På gravarna

ACC. N:R M. 16640:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

lades grane före jul och en mosskrans. På de dödas fotografi fästes en bux-
bomskvist, som satt där hela julen.

Nvår Vi var i kyrkan på eftermiddagen. På kvällen åt vi lutfisk igen, gröt eller
sviskonkompott med vispegrädde. Inga nyårsgåvor förekom. Nyårsvisiter var inte
vanliga. Bjudningar hade vi under hela julen. Barnen fick aldrig själv ta mat
och de fick alltid äta efter de vuxna. Nyårsbal på rådhuset för mellanklassen
och bättre folk. Arbetarföreningen hade sina baler. Trettondagen var en allvar-
lig högtidsdag. Det var bara vi själva, och det var aldrig några lekar då.

Stjärngossar är något senare påhitt. Tjugonedag Knut hade vi julgransplundring.
De vuxna var med. Barnen plundrade, och sakerna delades mellan dem. Vi fick
saft till och fler gotter och pepparkakor. Kyndelsmässan känner jag inte till.

Under Mikaelsmässan var det kyrkobesök. Alla Helgons Dag firades inte då.

Mårten Då åt vi alltid gås eller anka. Då vi var små en 8-9 år hade vi gäss
på gården. Någon hade en ko och dit gick vi och köpte mjölk.

Advent. Vi tände inte ljus men vi gick i kyrkan

Vi skickade sällan julkort, det var brev istället.

Lucia firades aldrig på något sätt, när jag var 14 - 15 år.

Tomasmässan firades ej.

ACC. N:R M. 16640:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

På söndagarna fick vi inte göra någonting, inte ens sy i en knapp och maten lagades på lördagen. Vi hade aldrig samma kläder på oss på söndagen som på vardagen. Vårfrudagen firades ej. Fastlagen var en allvarlig högtid. Vi åt hembakta fastlagsbullar med varm mjölk till. Inga gillan då.

Påsk Blåmåndag, vittisdag, askonsdag, skärtorsdag och långfredag. Vi gjorde ribbor i olika färger till en tofs som, vi fäste på folk. Påskris med fjädrar i hade vi. Vi satte fjädrarna på folk. Uttrycket dymmal känner jag inte till. Vi åt färgade ägg på långfredagen och lammstek på påskdagen. Vi skulle inte äta ägg på lördagen, för då fick man bölder. Vi hade inga lekar på påsken. Ingen påskvaka. Slakten kom eller vi gick bort. Påskbrev har jag inte hört talas om. Vi hade vykortsalbum som små. Vi köpte 9 vykort för 25 öre och så satte vi på gamla frimärken och sprang ut med dem själva. Påskeldar känner jag inte till. Långfredag hade vi de bästa kläderna på. Mormor trodde på Bäckhästen och på ljusgubbar (= lysmaskar) På mormors tid gick man till en människa i Lund och frågade henne vad som skulle hända och hon kunde säga det.

Första maj Majtåget gick vi och såg på. Vi sjöng aldrig maj. Sommarhatten skulle man alltid ha på sig första maj. Det var ingen högtid utan vanlig vardag.

Kristihimmelsfärdsdagen firades inte särskilt.

ACC. N:R M. 16640:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

En gång i månaden var det marknad vid torget, då bönderna kom in till stan.

De sålde allt möjligt, mattor, höns, duvor, blommor. Min moster köpte en hatt till mig en gång på marknaden.

Pingst På sommaren gjorde man utflykter och man hade matkorgar med sig. Många åkte till skogen pingstdagen och vi barn dansade där. Man tog löv med sig hem. Vid slotten Torup och Börringe var sångföreningar och sjöng.

Midsommarafton. Då var det dans på gårdarna. Porten stängdes så ingen utomstående kom in. Kaffebord var dukat på gården. Dans hela natten. Inne på gården hade man majstång med grönt, blommor och kransar. Vi tog in grönt också-blåklint vallmo och prästkragar. Alla hade majstänger på sina gårdar. Midsommardagen var det dans igen. Man dansade i en hel vecka efter midsommar.

Källdrickning känner jag ej till.

Risning har aldrig förekommit.

(Berättarens fader var lokförare.)